

DYSLEXIEPROTOCOL

2024 - 2025

Deze brochure beschrijft in het kort hoe er binnen het Harens Lyceum (HL) wordt omgegaan met leerlingen die dyslexie hebben. Er staat beschreven welke faciliteiten en ondersteuning leerlingen met dyslexie vanuit de school kunnen verwachten.

Het dyslexieprotocol wordt jaarlijks door het Intern Ondersteunings-team (IOT) van het Harens Lyceum aangepast aan de actuele stand van zaken.

WAAR HEBBEN LEERLINGEN MET DYSLEXIE OP HET HARENS LYCEUM RECHT OP?

Voor leerlingen met dyslexie kan het nodig zijn dat ze gebruik maken van hulpmiddelen of faciliteiten om het onderwijs op hun eigen niveau te volgen. De school moet de faciliteiten kunnen onderbouwen met een officiële dyslexieverklaring afgegeven en ondertekend door een GZ-psycholoog, schoolpsycholoog of orthopedagoog-generalist. Ouders* zorgen ervoor dat de verklaring aan het begin van het schooljaar bij de mentor komt.

FACILITEITEN

Op het HL zijn de volgende faciliteiten beschikbaar voor leerlingen met een officiële dyslexieverklaring:

- Tijdsverlenging bij toetsen

Als leerlingen recht hebben op tijdsverlenging is de duur van de tijdsverlenging:

Tijdsduur toets	Aantal minuten tijdsverlenging
45 minuten	+ 10 minuten
60 minuten	+ 10 minuten
75 minuten	+ 15 minuten
90 minuten	+ 20 minuten
120 & 150 minuten	+ 30 minuten

- In de bovenbouw zitten de leerlingen die recht hebben op verlenging tijdens toetsweken of bij CE-examens in een apart lokaal.
- Toetsen worden aangeboden in lettertype Arial 12. Sinds 2013 is dit de nieuwe standaardletter voor het eindexamen.
- Aangepaste beoordeling spelling bij de talen (de secties van de talen hebben hier afspraken over gemaakt, staat vermeld onder spellingcorrectie).
- Spellingfouten worden bij zaakvakken niet gerekend wanneer het geen onderdeel uitmaakt van hetgeen getoetst wordt.

---

*) Ten behoeve van de leesbaarheid spreken we over ouders waarmee we zowel de ouder(s) als verzorger(s) bedoelen.

- Het gebruik van een laptop wordt in bepaalde gevallen in de klas toegestaan.
- Studieboeken via de LEX-app.
- Gebruik van ICT-hulpmiddelen, zoals tekst-naar-spraaksoftware.
- Mogelijkheid om te schrijven in de werkboeken.

ICT hulpmiddelen zoals een laptop of spraaksynthese software dienen ouders zelf aan te schaffen.

BEGELEIDING VANUIT HET INTERN ONDERSTEUNINGSTEAM (IOT)

De (mate van) problematiek kan verschillen per leerling met dyslexie en daarmee ook de behoefte aan extra faciliteiten en ondersteuning. De begeleiding van leerlingen met dyslexie moet zoveel mogelijk binnen de klas plaatsvinden, waarbij de docent rekening houdt met de leerling. Er wordt dan ook niet standaard begeleiding buiten de klas geboden aan dyslectische leerlingen.

Indien de leerling tegen specifieke problemen aanloopt is het aan de leerling zelf, de ouders en mentor om dit te signaleren en samen met de mentor (eventueel met ondersteuning vanuit het IOT) passende ondersteuning te bedenken en voor te stellen.

Verantwoordelijkheid ouders

Het is de verantwoordelijkheid van de ouders om voor de school relevante informatie met betrekking tot de leerling te delen, documentatie zoals een dyslexieverklaring aan te leveren, een signaal af te geven en een specifieke hulpvraag te formuleren wanneer een leerling met dyslexie meer ondersteuning nodig heeft.

BESTELLEN VAN AUDIOBESTANDEN VAN STUDIEBOEKEN

Wanneer een dyslectische leerling de LEX-app wenst te gebruiken voor een aantal vakken kunnen deze op kosten van de school besteld worden. Een voorwaarde is dat de school in het bezit is van een geldige dyslexieverklaring van de desbetreffende leerling.

Via de mentor kunnen de ISBN-nummers doorgegeven worden van de gewenste tekstboeken. De school is afhankelijk van het aanbod van Dedicon.

AANPASSINGEN ONDERWIJSPROGRAMMA

In sommige gevallen is het nodig om onderdelen van het onderwijsprogramma aan te passen. De directie van de school neemt hiertoe het besluit, meldt dit waar nodig aan de inspectie en zorgt voor een onderbouwde verantwoording. De directie doet dit binnen de kaders van wet- en regelgeving. Actuele informatie over wet- en regelgeving rond dyslexie is te vinden op www.dyslexiecentraal.nl.

SPELLINGCORRECTIE

Afspraken voor alle vakken die geen taal betreffen:

- Wanneer de spelling geen onderdeel uitmaakt van de getoetste leerstof worden spellingsfouten, grammaticale- en stijlfouten niet meegerekend op een toets.
- Bij de vrije opdrachten die thuis gemaakt worden zal geen onderscheid gemaakt worden tussen dyslectische en niet dyslectische leerlingen voor wat betreft spelling, foutieve zinsbouw, interpunctie en formulering. Eventueel wordt de mogelijkheid geboden om het opnieuw in te leveren en door iemand te laten controleren.

Elke taalsectie heeft afspraken gemaakt binnen de sectie over de spellingcorrectie bij dyslecten. Deze afspraken staan hieronder per sectie beschreven.

Voor alle talen geldt:

- De dyslectische leerling schrijft een 'D' bovenaan zijn proefwerk zodat de docent weet dat de leerling dyslectisch is.
- In zware gevallen van dyslexie kan de docent besluiten om bepaalde gedeeltes van de toets mondeling af te nemen. Op advies van het Intern Ondersteuningsteam of de teamleider mag een leerling de toets ook op de computer maken.
- Bij niet-talige onderdelen, zoals literatuur- en cultuurwerkstukken en verslagen in het Nederlands, worden spel- en schrijffouten aangegeven, maar niet meegerekend.
- In de onderbouw worden herhalingsfouten maar 1 keer fout gerekend.
- De gemaakte afspraken per sectie gelden zowel voor de onderbouw als bovenbouw.

Sectie Nederlands:

- Maximale aftrek van 20% voor taalfouten bij schrijftoetsen, hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen het soort fouten. Met uitzondering van woordbeeldfouten.
- Maximale aftrek van 5% voor taalfouten bij de overige toetsen, hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen het soort fouten. Met uitzondering van woordbeeldfouten.

Sectie Engels, Duits, Frans, Spaans:

- Bij dyslecten wordt er fonetisch nagekeken (als een woord wordt geschreven zoals het wordt uitgesproken, wordt het niet fout gerekend). Dit geldt voor zowel vocabulaire als grammatica.

- Fouten in grammaticaal logische regels en fouten in werkwoorden worden wel meegerekend.
- Foutief of niet geplaatste accenten worden niet fout gerekend, tenzij het de betekenis van het woord verandert, het een grammaticale regel betreft, of wanneer er een vaste regel voor is die de leerling kan leren.
- Bij Duits worden vergeten hoofdletters bij zelfstandig naamwoorden niet fout gerekend.

EINDEXAMENREGELING VOOR DYSLECTISCHE LEERLINGEN

Voor meer en actuele informatie over de examenregelingen voor dyslectische leerlingen in de bovenbouw verwijzen we naar: www.examenblad.nl.

Dit document is opgesteld door het Intern Ondersteuningsteam van het Harens Lyceum. Aan de teksten in dit protocol kunnen geen individuele rechten worden ontleend.

MEER INFORMATIE EN NUTTIGE LINKS:

- landelijk protocol dyslexie: www.dyslexiecentraal.nl
- informatie over ondersteuning: www.steunpundyslexie.nl
- info examenregelingen: www.examenblad.nl
- info centrale toetsing en examens: www.hetcvte.nl
- boeken voor de LEX-app: www.dedicon.nl
- beschikbare luisterboeken: www.passendlezen.nl/voorjelijst
- hier zijn meer handige links te vinden:
www.kennisnet.nl
www.dyslexiehulpmiddelen.nl

*Het Harens Lyceum is binnen Openbaar Onderwijs Groningen onderdeel van het
Zernike College – school voor atheneum, havo, mavo, vbo*

